

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Československej obchodnej banky a. s.**, so sídlom v Bratislave, Michalská 18, IČO: 36 854 140, zastúpenej Mgr. Miroslavom Rybánskym, advokátom v Bratislave, Grosslingová 10, proti odporkyni **M. D.**, bývajúcej v Š., zastúpenej JUDr. Romanom Juríkom, advokátom v Bratislave, Račianska 62, **o 6 330, 75 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 25 C 214/2011, o dovolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 11. septembra 2012 sp. zn. 9 Co 289/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **odmieta**.

Navrhovateľke náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Galanta uznesením z 23. septembra 2011 č. k. 25 C 214/2011 – 70 navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal (rozsudkom z 23. septembra 2011 č. k. 25 C 214/2011 – 67 , vydaným na základe uznania uplatneného nároku, uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľke istinu 6 330,75 € s 12,50 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4 760,56 € od 15. marca 2011 do zaplatenia, s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 4 760,56 € od 15. marca 2011 do zaplatenia, s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1 059,37 € od 15. marca 2011 do zaplatenia, s 9 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 95,98 € od 15. marca 2011 do zaplatenia , všetko do 16 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku , v jeho odôvodnení vyslovil, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením). Dospel k záveru o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 150 O. s. p.) pre nepriznanie trov konania (v konaní) procesne úspešnej navrhovateľke. Tieto videl v tom, že od samého začiatku nesplácania zročných splátok úveru navrhovateľka

bola informovaná odporkyňou o jej ťažkej životnej situácii (úmrtie manžela – spoludlžníka , strata zamestnania). Odporkyňa pritom svoj dlh uznala a prejavila ochotu ho splácať v upravenom rozsahu a intervaloch. Rokovanie s navrhovateľkou bolo bezvýsledné a táto si svoj nárok uplatnila cestou súdu. Takéto jej konanie nemožno síce považovať za protizákonné (zodpovedá aj zmluvným podmienkam) , ale bolo treba prihliadnuť na okolnosti tzv. vis major na strane dlžníka ochotného svoj dlh zaplatiť, keď rovnaký výsledok sa mohol dosiahnuť aj mimosúdnou dohodou. Fyzická osoba sa totiž omnoho ťažšie vysporiadava s ťaživou finančnou situáciou ako právnická osoba – banka. Napokon celý dlh mal byť (podľa zmluvy) splatený až 15. decembra 2013.

Krajský súd v Trnave na odvolanie navrhovateľky uznesením z 11. septembra 2012 sp. zn. 9 Co 289/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že odporkyňu uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania vo výške 982, 05 € do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že v prípade, ak sú splnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná, môže aplikovať ustanovenie § 150 O. s. p. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať vo vzťahu k určitým druhom konania, alebo k určitej procesnej situácii. Na druhej strane sú to sociálne aspekty ako dôvody hodné osobitného zreteľa. Z hľadiska určitej procesnej situácii môže nastať zmiernenie náhrady trov v zmenách zákonnej úpravy , v zmenách súdnej praxe a pod. Považoval za správny záver prvostupňového súdu, podľa ktorého na strane odporkyne existujú dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v jej ťažkej životnej situácii , pre ktoré výnimočne náhradu trov konania navrhovateľke nemusí priznať. Nesprávne však postupoval, keď jej nepriznal náhradu trov konania v plnej výške. Odporkyňa síce svoj dlh uznala a prejavila ochotu ho splácať v upravenom rozsahu a intervaloch , ale treba brať do úvahy aj skutočnosť, že sa nesnažila dlh splácať aj v menších splátkach než boli dohodnuté (v zmluve) . Sama, pred doručením výzvy, neprejavila iniciatívu a ochotu sa s navrhovateľkou dohodnúť. Preto odvolací súd dospel k záveru, že náhradu trov konania možno priznať navrhovateľke čiastočne (nie v plnej výške). Priznal jej náhradu za súdny poplatok v plnej výške t. j. 379, 50 € a 50 % náhrady za štyri úkony právnej pomoci t. j.

vo výške 602, 55 € (1 205, 11 : 2 = 602, 55). O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 2 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala dovolanie odporkyňa. Navrhla ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie. Namietala, že postupom odvolacieho súdu tým, že zmenil rozhodnutie okresného súdu bez toho, aby jej predtým dal možnosť sa vyjadriť k zmene právneho posúdenia a oboznámil ju s ním, bolo jej odňaté právo na súdnu ochranu a prístup k súdu (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Takýto postup predstavuje neodstrániteľnú vadu konania odvolacieho súdu zhmotnenú v porušení ústavného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 Dohovoru o základných právach a slobodách (ďalej len „dohovor“). Tiež namietala nesprávne právne posúdenie veci, ktorého podstatou je nesprávny výklad a aplikácia § 150 O. s. p. , pretože odvolací súd použil výkladové pravidlá platné pre § 142 ods. 1 a 2 O. s. p. Odvolací súd znížil trovy v situácii, keď de facto jedinou účelne vynaloženou zložkou z uplatnených trov je súdny poplatok, lebo navrhovateľka z dôvodu uznania uplatneného nároku nemala potrebu vyvíjať žiadnu procesnú aktivitu.

Navrhovateľka sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) , skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie odporkyne smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je

dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa výslovného znenia § 239 ods. 3 O. s. p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Keďže v prejednáwanej veci je dovolaním odporkyne napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p. ako rozhodnutia, proti ktorým nie je dovolanie prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania odporkyne z ustanovenia § 239 O. s. p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. odporkyňa nenamietala a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Z obsahu dovolania vyplýva, že odporkyňa namietala odňatie jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) postupom odvolacieho súdu v tom, že zmenil odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa bez toho, aby jej predtým dal možnosť vyjadriť sa k zmene právneho posúdenia a bez toho, aby ju s odlišným právnym posúdením

oboznámil. Namietala tiež nesprávny výklad a aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto svojim postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri rozhodovaní (o trovách konania) postupovali v súlade s právnymi predpismi a odporkyni neznemožnili uplatniť procesné práva priznané jej právnym poriadkom na zabezpečenie jej oprávnených práv a oprávnených záujmov.

Ustanovenie § 213 ods. 2 O. s. p. ukladá odvolaciemu súdu pred rozhodnutím o odvolaní, aby v prípade, ak je toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzvať účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Z odôvodnenia uznesenia prvostupňového súdu ako aj z odôvodnenia zmeňujúceho uznesenia odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že na rozhodnutie o trovách konania aplikovali ustanovenie § 150 O. s. p., ktoré dáva súdu možnosť, aby za splnenia v ňom uvedených predpokladov (výnimočne) nepriznal, celkom alebo sčasti, náhradu trov úspešnému účastníkovi konania (u ktorého sú inak naplnené predpoklady pre priznanie náhrady trov konania). Oba súdy nižšieho stupňa zhodne dospeli k záveru, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorých existenciu vyvodili aj z rovnakých okolností danej veci. Rozdielne posúdili len rozsah nepriznaných trov konania úspešnej navrhovateľke (súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania v plnom rozsahu a odvolací súd sčasti), čo im citované ustanovenie umožňuje. Preto postupom odvolacieho súdu, ktorý nepoužil pri svojom zmeňujúcom rozhodnutí iné ustanovenie právneho predpisu ako prvostupňový súd, nedošlo k odňatiu odporkyni možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mali by za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania odporkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako také, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol. Pritom riadiac sa úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa uznesením odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej navrhovateľke vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyne, ktorá úspech nemala. Najvyšší súd Slovenskej republiky jej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy tohto konania nevznikli (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. apríla 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.

Za správnosť:

predseda senátu

Hrčková Marta

Hrčková Marta